N°. 14. 1853.

DE GRONDWET.

VERSCHIJNT
des Maandags-, Woensdags- en Zaturdags-avonds.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . . ƒ 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . » 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.

DONDERDAG 26 MEI.

UITGEVERS-DIRECTEUREN:
JOH. NOMAN en ZOON, te 's Gravenhage.

Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . . ƒ 3.00.
Voor de overige steden des Rijks . . . . » 3.50.

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indië:
W. J. VAN HAREN NOMAN, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen, per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het abonnement ƒ 40, Ned. Cour.

Herstemming te Rotterdam.

De strijd der verkiezingen zal, den 31sten dezer maand, in negentien districten des lands hervat worden. Deze uitdrukking is eigenlijk onjuist; want onder verkiezingsstrijd behoort, doorgaans, een *politieke strijd* verstaan te worden, 'tgeen echter bij de afgeloopen verkiezingen niet gezegd kan worden het geval geweest te zijn. Bijkans nergens werd, in de personen der kandidaten, politiek stelsel gesteld tegenover politiek stelsel. Het ultra-protestantisme, hervormd in een nieuwerwetschen, «*protestantschen zin*» streed, gesteund door de predikanten-regering, voortgeholpen door de krachtige kruiwagens van laster en misleiding, tegenover de echt-constitutionnele partij. Terwijl alzoo de strijd van de eene zijde op zuiver politiek terrein werd gestreden, ontrolde de andere zijde de banier der godsdienst, en verborg onder dat heilige vaandel bedoelingen, die alleen het herwinnen van een afgesloten tijdperk in onze geschiedenis beoogen.

Wij vertrouwen, dat van dag tot dag, dat van uur tot uur het gezonde verstand en de rede der kiezers tot bezinning zullen komen; dat zij nu al meer en meer zullen beginnen in te zien, — vooral nu de coalitie Donker-van-Hall heeft getoond, dat zij, evenmin als het ministerie Thorbecke, de bisschoppen konde weeren — dat men het godsdienstig gevoel der Natie heeft geëxploiteerd, om portefeuilles te heroveren, die men verloren had; om partie revanche te spelen voor geleden verliezen; en om eindelijk op nieuw het regeringstijdvak der ministeriële besluiten, der familie-regering, der uitsluiting van de burgers, der drukpersdelicten en wat niet al meer te openen. Van het oogenblik af, dat de kiezers zullen inzien, dat de «*bisschoppen*» slechts een voorwendsel waren; van dat oogenblik ook hebben wij de hoop, dat de strijd, die nu nog in negentien districten gevoerd zal moeten worden, van zuiver politieken aard zal zijn. En dan kan het, redelijkerwijs, niet wel twijfelachtig zijn, in welken zin de kiezers zullen beslissen. Het is ondenkbaar, dat men alsdan moedwillig zou terugroepen een tijd, die vervuld is van droevige herinneringen, en zou willen vernietigen de schoone vruchten, welke na 1848, uit een constitutionneel leven zijn geplukt.

Onder de negentien herstemmingen, die zullen plaats hebben, is er vooral éene, waarop, naar onze meening, nu de uitslag der verkiezingen bekend is, noch godsdienstige, noch politieke redenen vóór of tegen mogen of behoeven te werken. Het eigenbelang der Natie, hare waardigheid, zijn bij die herstemming ten zeerste in het spel.

Wij bedoelen de herstemming, die te Rotterdam over den heer Mr. P. P. van Bosse, zal geschieden. Als de Natie zich niet onvoorwaardelijk wil overgeven aan de financiële berekeningen van het Ministerie; als het Ministerie zelf bezield is met eerlijke bedoelingen, zoodat het er prijs op moet stellen, dat zijne financiële operatiën beoordeeld en door bevoegden gecontroleerd kunnen worden, dan is de verkiezing van den heer van Bosse voor de Natie en voor het Ministerie even wenschelijk.

In de vorige Tweede Kamer hadden als financiële specialiteiten zitting de heeren de Fremery, van Hall en Bachiene; men had er een Minister van financiën, aan wiens kunde en ervaring de heer van Hall zelf zoo dikwerf regt heeft doen wedervaren.

Thans figureert als minister van financiën de heer van Doorn, die nimmer aanspraak maakte op eene grondige kennis van ons finantie-wezen; die ook nimmer in de gelegenheid was, haar op te doen. De heer van Hall moet dus beschouwd worden als de eigenlijke Minister van financiën. Hoe veel handigheid deze ook aan den dag gelegd hebbe, onomstootelijk en herhaalde malen is het gebleken, dat de heer van Hall, ofschoon uitnemend de kunst verstaande om cijfers in het voordeel zijner stellingen te groeperen, *nooit heeft kunnen cijferen.* De heeren de Fremery en Bachiene, zelfs de afgetreden minister van financiën, hebben hem steeds op den weg moeten helpen: en steeds trad de heer van Hall geslagen uit het strijdperk terug.

De heer van Bosse is afgetreden, de heer van Hall is minister van buitenlandsche zaken geworden, de heeren de Fremery en Bachiene zijn niet weder gekozen. De kiezers hebben hunne keuze op geene enkele financiële specialiteit gevestigd, en de nieuwe Tweede Kamer zal, als daarin niet wordt voorzien, weêrloos staan en zonder eenige contrôle tegenover of naast hetgeen de Regering omtrent 's lands financiën zal voorstellen of voorcijferen.

Dat kan, dat mag de Natie niet willen. Zij moet waken, dat in hare Vertegenwoordiging mannen zijn, die, doorkneed in den doolhof der becijferingen, gewigtige plannen van ministers van finantiën kunnen doorzien en nagaan. Zoodanige contrôle is de natie verpligt te leveren. Dat is geen blijk van wantrouwen in welke regering ook. Het verzuimen van dien pligt ware eene roekeloosheid, onverantwoordelijk en onberekenbaar in de gevolgen. Ook eene regering, die het wel meent met het land, wier plannen eerlijk zijn, moet er hoogen prijs op stellen, dat specialiteiten haren arbeid kunnen nagaan en beoordeelen: verzette zij zich daartegen, men zou haar van nevenbedoelingen kunnen beschuldigen.

De eenige specialiteit in het stuk van financiën, die bij de herstemmingen op 31 Mei e. k. in aanmerking komt, is de heer Mr. P. P. van Bosse. Afgescheiden van elk staatkundig vraagstuk zal het noodzakelijk zijn, én voor de waardigheid van de Natie én voor die der Regering, dat deze kandidaat te Rotterdam worde gekozen. Dan zal de nieuwe Tweede Kamer althans één persoon bezitten, die van een ander standpunt dan die der Regering — welke uit den aard der zaak steeds eenigermate eenzijdig is — de financiën van den Staat aan zijne medeleden kan voorstellen en toelichten. Bovendien is de heer van Bosse gedurende de laatste jaren zoo vereenzelvigd met onze financiën, dat het dwaasheid ware te gelooven, dat die heer iets als volksvertegenwoordiger zou willen doen, of tot iets zou willen medewerken, wat aan den bloeijenden staat, waarin onze schatkist zich thans bevindt, zou kunnen schaden.

Aan Rotterdam verblijft dus de eer, door de verkiezing van den heer van Bosse, te vergoeden, wat, door de hartstogtelijkheid der gemoederen, op 10 Mei in andere districten is over het hoofd gezien. Wij vertrouwen, dat de uitslag der herstemmingen te Rotterdam zal bewijzen, dat die magtige en ijverig naar vooruitgang strevende koopstad inderdaad het waarachtige belang des lands en de waardigheid der Natie beseft. Rotterdam zal daardoor niet slechts eene groote kracht verleenen aan de nieuwe vertegenwoordigers, maar ook de groote diensten beloonen, door den heer van Bosse aan de financiën, aan den handel, de nijverheid en de scheepvaart des lands bewezen.

De Nederlander van 20 Mei deelt mede het schoone stuk, dat eenige Leidsche hoogleeraren met anderen, aan de kiezers van het district Leiden hebben rondgezonden. Bij de zinsneden »dat de partij, die er voor »uitkomt de omverwerping der vrijzinnige beginselen »onzer Grondwet te willen, den kiezers ter verkiezing »candidaten voorstelt, van wie het te verwachten is, »dat zij het nieuwe ministerie onvoorwaardelijk zullen »ondersteunen. (9) De ondergeteekenden trekken uit »alle deze verschijnselen het onvermijdelijk resultaat, »dat er gevaar is dat men zal trachten van de jongste »gebeurtenissen partij te trekken, om onze Grondwet, »zoo niet af te breken, toch in hare vrije, volledige »werking te verlammen, en ons langzamerhand terug »te voeren tot den toestand, waarin wij vóór 1848 »verkeerden, (10)« voegt hij, als noot (9) »Wij durven »verzekeren dat op die *onvoorwaardelijke* ondersteuning, »althans wat onze vrienden betreft, geene rekening kan »worden gemaakt,« en als noot (10) »Niemand zal, »meer dan onze vrienden, hiertegen *opposant* zijn.«

Natuurlijk. Terugkeer tot vóór 1848 is lang niet ver genoeg. Dus ondersteuning alleen *op voorwaarde*, dat men tot *ver vóór* 1848 terug ga. Bijv. tot vóór 1795?

De toestand vóór 1848 was immers *revolutionnair.* Alleen dán kan *oppositie* wegblijven, wanneer tot de *anti-revolutionnaire* tijden worde teruggekeerd.

De tijd der Souvereiniteit der provinciën, onder erfelijk oppergezag van een prins van Oranje;
der onafhankelijkheid van de steden;
der familie-regeringen;
der contracten over verdeeling der regerings-ambten en waardigheden;
der slavernij van het platte land;
der belasting op de renten;
en andere fraaijigheden meer.

»Gaarne« zegt de *Nederlander* van 23 Mei »lezen »»wij in het *Journal des Débats.*« »»C'est le privilège »»de la maison d'Orange que son histoire et sa gloire »»sont tellement liées à l'histoire et à la gloire de la »»Hollande protestante, que cette maison et ce pays »»semblent inséparables dans la bonne comme dans »»la mauvaise fortune.««

Onafscheidelijk? ook *in tegenspoed?*

Waarom leest *de Nederlander* dat zoo *gaarne* in het *Journal des Débats?*

De *Gemeente-Stem* is begonnen te politiseren. Wij hadden er geene notitie van genomen; immers de politiek, die deze gedrukte briefwisseling over gemeentezaken schijnt te willen doceren, behoort tot het »Staatsregt,« dat men met de schaar uit vonnissen of couranten-artikelen knipt.

Maar de *Nieuwsbode* juicht die [illegible] politiek toe, omdat zij zal komen van een »*gemoedelijk, regtschapen en kundig man,*« van niemand anders dan van den heer Mr. David Léon. Het spijt ons, dat de *Nieuwsbode* de politiek van de »*Gemeente-Stem*« reeds dadelijk overbrengt op het terrein van personaliteiten; want die nu

de politiek van den heer Mr. David Léon niet mogt goedkeuren, zou die dan ook niet eens kunnen of mogen [illegible], dat ZEd. Gestr. *niet is gemoedelijk*, *niet [illegible]* en vooral *niet is een kundig man?*

De hemel beware ons, dat wij aan dergelijke illusiën de hand zouden slaan.

Wij nemen de vrijheid *voorshands* slechts tweeërlei te doen opmerken.

Vooreerst: dat de *Gemeente-Stem*, hoe velen malen haar artikel ook wemele van 't woord *„bescheiden,„* naar onze meening al zeer „onbescheiden„ is geweest voor iemand, die eerst in de politieke wereld komt kijken, om zoo maar op eens in eerste instantie te vonnissen over de geheele dagbladpers. Wij hebben te vergeefs naar een dergelijk precedent gezocht in het uitgeknipte en gecompileerde Staatsregt van Mr. David Léon.

Ten tweede: dat de *Gemeente-Stem* hare politieke artikelen *onderteekend*, in de wereld behoorde te zenden. Men zou anders kunnen meenen, dat *alles* door den heer Mr. David Léon wordt geschreven. En dat zou jammer zijn voor 's mans reputatie. Althans reeds het eerste artikel achten wij door hem *niet* te zijn gesteld; want de inhoud zou dan juist het tegendeel bewijzen van al wat de *Nieuwsbode* in dien heer prijst.

Wil de heer Mr. David Léon, ook in 1853, nog eens nalezen, wat hij bijv. in 1847 *„met bescheidenheid„* en *„in voege„* heeft gepleit?

De artikelen van het *Journal des Debats* over onzen tegenwoordigen toestand hebben geenerlei waarde. Dat is door ons aangetoond; en al wat aan dit bewijs ontbreekt, wordt door den dwazen inhoud dier artikelen aangevuld.

Wij hebben aangewezen: dat het „beroemde„ fransche blad eigenlijk niet regt wist, dat er iets belangrijks in Nederland gaande was; en dat het eindelijk, tot beter begrip gekomen, met behulp van scheeve en eenzijdige voorstellingen, door hoofdartikels heeft willen toonen, dat de Heer Bertin ook omtrent de Nederlandsche zaken op de hoogte was.

Nu! Een fransch hoofdartikel over nederlandsche belangen, geïnspireerd door een fransch diplomaat, die geïnspireerd werd door een duitscher, welke duitscher geïnspireerd werd door een Nederlandsch Minister, is eene hyper-essence van echtheid van bron en van zuiverheid van voorstelling!

Nog een paar kleine bijdragen tot de beoordeeling van de waarde der artikelen van het *Journal des Débats*.

Dat beroemde blad had tot den 18den April jl. — den dag vóór de benoeming van den Heer van Hall, en toen deze reeds wist Minister te zijn — *geene correspondentie* uit Nederland. Toch was de toestand van Nederland sedert de laatste zes weken hoogst gewigtig geworden ... het *„Journal des Débats„* zweeg.

Wel maakte het blad zijne lezers bekend met wat er in Nederland voorviel. Maar hoe geschiedde dat? Het nam *voetstoots*, zonder eenige aanmerking hoegenaamd, *weken achtereen* de artikelen over, die de *Indépendance Belge* over onzen toestand publiceerde. En nu weet iedereen, dat de *Indépendance* niet Halliaansch noch Donker-achtig is: integendeel, als strijder voor de constitutionnele begrippen, krachtig opkwam tegen de kuiperijen en godsdienstige opgewondenheid, welke men gebruikte om het ministerie Thorbecke te doen vallen.

Zonder eenige reserve, als het eenige dagblad, dat den toestand waarlijk juist schetste, nam het *Journal des Débats* de artikelen over van de *Indépendance* [Z bijv.b. om slechts eenige voorbeelden te noemen de Nos. van 14, 18, en 19, April jl.] Er waren inmiddels belgische dagbladen, die onzen toestand meer anti-revolutionnair, meer Halliaansch schetsten; uit dezen nam het *J. d. Débats* geene letter over.

Wat blijkt daaruit?

Dat het *Journal des Débats* of geheel sympathiseerde met de constitutionnele partij in Nederland; of zoo weinig kennis van zaken had, dat het voetstoots het eerste het beste artikel, over Nederland geschreven, overnam. — In beide gevallen alzoo verdient het *J. d. Débats*, in deze, niet het minste crediet.

De eerste regtstreeksche mededeeling uit 's Gravenhage deelde het *J. d. Débats* mede in zijn No. van den 20sten April. Men lette wel op de dagteekening. Die mededeeling luidt als volgt: [La Haye 18 Avril].

„Le gouvernement a annoncé à la Seconde Chambre „que l'envoyé neêrlandais à Rome avait été rappélé en „congé. A la fin de la séance de ce jour, la Seconde „Chambre a adopté la proposition suivante de M. van „Doorn: La Chambre, ayant entendu la communication „du gouvernement relative à des répresentations éner„giques adressées à la Cour de Rome, passe à l'ordre „du jour. Le ministère a promis de déposer sur le bu„reau de la Chambre *le texte des répresentations adres„sées au gouvernement pontifical.„*

Wij zwijgen van de onjuiste vertaling van den tekst der motie van den Heer van Doorn; maar vragen den Heer Bertin, of de later door den Heer van Hall geplubliceerde *vertrouwelijke brieven* van den Heer van Zuylen van Nyevelt aan den nederlandschen gezant te Rome, ook behoorden tot de *„texte des représentations adressées au gouvernement pontifical?„*

Wij vragen den Heer Bertin, wiens loyauteit boven elke verdenking is verheven en slechts door onwetenheid is misleid, hoe hij die publicatie wel zou qualificeren, als Nederland *niet* stond onder franschen invloed, en als de fransche drukpers ook *iets anders* zou mogen zeggen, dan 't geen de keizer der Franschen wil, dat gelezen worde?

Het is blijkbaar, dat de Heer van Hall op den 18den April de machiavellistische kunstgreep nog niet had uitgedacht, om *vertrouwelijke brieven* als Staatsstukken te publiceren. De correspondentie van het *J. des Debats* bewijst het.

De Weser Zeitung heeft dezer dagen het volgende overzigt van den staat van zaken in Nederland, gegeven. Is die courant ook al aan den correspondent van de *Amsterdamsche Courant* onbekend? Het stuk is geschreven vóór dat de uitslag der Verkiezingen kon bekend zijn.

«Wanneer de nieuwe Kamer, hetgeen waarschijnlijk is, eene meer Protestantsche kleur zal hebben, dan zal zij toch steeds vrijzinnig genoeg zijn, om alle wijzigingen in de Grondwet te verwerpen; en zij zal slechts dan het nieuwe Ministerie ondersteunen, wanneer zij in alle staatkundige vraagstukken, de politieke rigting van het afgetreden kabinet volgt. De Hollander, die bovenal op geld ziet, zal bovendien nimmer vergeten, dat onder het Ministerie Thorbecke voor het eerst sedert de Belgische revolutie, de inkomsten 's lands uitgaven verre overtroffen, en hij ziet duidelijk in, dat deze gunstige toestand der finantiën moet blijven bestaan, indien het land eenig belangrijk aandeel in den wereldhandel wil behouden. Hij herinnert zich, dat de renten van de staatsschuld, die in 1815 voor Holland en België te zamen eene som van *f* 25,000,000 's jaars beliepen, onder het bestuur van de thans weder aan het roer zijnde Oranjegezinde en autocratische partij, in 1847 tot *f* 36,000,000 voor Holland alleen waren geklommen, en het land, zonder de vaderlandslievende offers van den middenstand, naar een staatsbankroet werd gebragt. Men weet bovendien, dat de finantiën des lands geheel van de inkomsten, die uit de koloniën worden getrokken, afhankelijk zijn, en dat deze volgens een, door de wetenschap sints lang veroordeeld stelsel van staats-monopolie en verkwisting worden bestuurd, dat, naar het oordeel van alle deskundigen, noodzakelijk behoort te worden veranderd. Al verkrijgt het tegenwoordige Ministerie de meerderheid, dan zal deze het slechts dan getrouw blijven, wanneer het in het vraagstuk nopens het bestuur der koloniën, de partij der hervorming te vreden stelt en zich de materiëele belangen van het moederland zoo krachtig en energiek aantrekt, als het Ministerie Thorbecke (??) dat in de drie jaren, waarin hetzelve het roer van den Staat in handen had, behalve vele zaken van plaatselijk en geringer belang, de volgende gewigtige materiëele verbeteringen heeft tot stand gebragt: de aansluiting van de Hollandsche spoorwegen aan die van België en Duitschland en eene geheele voorbereiding van een spoorweg in de noordelijke provinciën; de oprigting van telegraphische lijnen en de aansluiting daarvan aan de groote liniën van het vaste land, benevens een in den jongsten tijd daargestelden onderzeeschen telegraaf naar Engeland; de bevrijding van Noordbraband van de verderfelijke jaarlijksche overstroomingen, door werkelijk grootsche waterwerken; de ten uitvoerbrenging van de zoo lang gewenschte kanalisatie van de provincie Drenthe; het ten einde brengen van de droogmaking van het Haarlemmer-meer; de vervaardiging van eene geologische kaart van Nederland, de verbetering van bijna alle havens des lands en den aanleg van nieuwe havens; de verandering van het veronderde instituut voor kunsten en wetenschappen in eene Nederlandsche academie, die dienstbaar werd gemaakt aan het geven van adviezen aan de Regering over wetenschappelijke vraagstukken, en bovenal de afschaffing der drukkende scheepvaartregten. Zelfs de tegenstanders van Thorbecke moeten erkennen, dat hij met zeldzame geestkracht en zuinigheid de regering des lands heeft weten te handhaven, en op wonderbare wijze den reeds sedert lang ingesluimerden oud-Hollandschen ondernemings-geest weder heeft weten op te wekken.»

Buitenlandsche Berigten.

ENGELAND.

In de zitting van den 23sten heeft Lord Dudley Stuart in het Lagerhuis aan Lord John Russell gevraagd, of het het waar is, dat Rusland en Oostenrijk van de Porte de uitzetting der staatkundig uitgewekenen hadden geëischt. Lord John Russell heeft geantwoord, dat aan het Engelsche Gouvernement niets daarvan bekend was.

— Lord Seymour heeft verslag uitgebragt namens de commissie, belast met een onderzoek nopens het gedrag van den hertog van Northumberland, eersten lord van de admiraliteit onder lord Derby en van zijnen secretaris den heer Stafford, bij de verkiezingen in de arsenalen van den staat. De commissie ke[...] hun gedrag af. Het verslag zal gedrukt worden.

— De *Canada* heeft berigten uit New York [...] den 10den aangebragt. Er hebben te Washington ge[...] nieuwe benoemingen meer plaast gehad. De inval van d[...] Gouverneur Lane in Nieuw Mexiko zal door het Go[...]vernement worden veroordeeld als eene daad van o[...] billijk geweld.

— De berigten uit San Francisco loopen tot d[...] 9den April. Eene expeditie van 1200 mannen maak[...] zich gereed naar Sonora te vertrekken, in de hoop [...] Apaches te kunnen weerstaan, in het land te rukke[...] en van den gouverneur verlof te krijgen, de talrijk[...] mijnen aan de grenzen te ontginnen, die thans gehe[...] en al verlaten liggen.

— De berigten uit Valparaiso van 11 April beve[...]tigen de tijding van het vertrek van de Fransche ko[...]vet *Prudent* maar Guayaquil, ten einde genoegdoe[...]ning te eischen voor de beleediging, tijdens de expe[...]ditie van Flores, aan den Franschen consul, den hee[...] Montholon aangedaan. Het Fransche smaldeel va[...] Payta, bestaande in een fregat, een stoomschip e[...] eene oorlogsbrik, heeft tevens bevel ontvangen na[...] Guayaquil te zeilen.

— De *Morning-post* deelt eene telegraphische depê[...]che mede uit New-Orleans van den 9 Mei, waarb[...] gemeld wordt, dat het gerucht te Greytown liep, d[...] de staat Nicaragua onmiddellijk bezit van de stad z[...]nemen en het plaatselijk bestuur omverwerpen. De b[...]rigten uit Havana van den 8sten langs dien zelfde[...] weg verkregen, melden, dat er verschil in het bestu[...] was outstaan en dat een opstand was uitgebarsten onde[...] een gedeelte van de troepen in het binnenland va[...] het eiland.

FRANKRIJK.

De Senaat heeft in de zitting van den 23en d[...] conclusie van het verslag van den admiraal Mackau[...] betrekkelijk het wets-ontwerp op en staf der marine[...] verworpen en heeft de uitvaardiging van die wet ve[...]oorloofd. Het Wetgevende Ligchaam heeft geene zi[...]ting gehouden.

— Men spreekt weder van nieuwe arrestatiën, waa[...]onder ook men een commissaris van politie noem[...] doch dit gerucht vereischt allezins bevestiging.

BELGIE.

Het huwelijk van Z. K. H. den hertog va[...] Brabant met de jeugdige aartshertogin van Oostenrij[...] Marie, bevestigt zich thans meer en meer. Wij ve[...]nemen, dat eene officiële mededeeling nopens dit huw[...]lijk, waarschijnlijk aanstaanden Maandag of Dingsd[...] aan de Belgische Kamers zal worden gedaan.

DUITSCHLAND.

Men meldt uit Weenen, 22 Mei, dat de Konin[...] van Belgie en zijn zoon die stad ten 9 ure des avonds[...] hadden verlaten; de keizer en de aartshertogin heb[...]ben hen naar het spoorweg-station vergezeld. Te[...] 3¾ ure in den namiddag, waren zij den 23en te Dres[...]den aangekomen, alwaar zij door den koning va[...] Saksen, benevens de prinsen Johan, Albert en Georg[...] de ministers, verscheidene leden van het corps diplo[...]matique, de groot-dignitarissen van de kroon, gene[...]raals, enz. ontvangen werden. Het spoorweg-statio[...] was met de vlaggen van Belgie en Saksen versierd, e[...] er waren verscheidene triumfbogen opgerigt. Nadat d[...] eerste complimenten gewisseld waren, heeft konin[...] Leopold het bataillon van het 1e Infanterie-regement[...] dat de eerewacht had betrokken, geïnspecteerd[...] Daarna zijn de twee koningen en de prinsen in ee[...] rijtuig naar het kasteel gereden, waar een groot din[...] was gereed gemaakt. Vervolgens zou er concert aan he[...] hof zijn. De koning van Pruissen werd ten 10 ure ver[...]wacht. Z. M. zou aan het paleis van de Pruissische[...] legatie afstappen. De koning van Belgie blijft to[...] Woensdag-namiddag, den 25sten te Dresden, en word[...] tegen 5 ure namiddag van dien dag te Gotha ver[...]wacht.

ZWITSERLAND.

De telegraaf meldt, dat de diplomatieke betrekkin[...]gen tusschen Zwitserland en Oostenrijk, zijn afgebro[...]ken. Het Oostenrijksshe kabinet heeft zijn gezant t[...] Bern teruggeroepen, en de Bondsraad heeft in een[...] zitting, op den 23sten gehouden, zijn gezant te Weene[...] teruggeroepen. Van dien kant schijnen de zaken zic[...] dus eveneens meer en meer te verwikkelen.

SPANJE.

Men meldt uit Madrid van den 18den, dat het ge[...]rucht algemeen verspreid was, dat de Maarschalk Na[...]vaez verlof zou krijgen naar Spanje terug te keere[...] Dit gerucht had algemeene tevredenheid verwekt. Ee[...] berigt van den 20sten zegt, dat de heer Bermudez [...] Castro, broeder van den minister van finantiën, [...]paaldelijk benoemd is tot ambassadeur te Napels, [...] de plaats van den heer de Viluma, die tot gezant [...] Parijs is benoemd.

TURKIJE.

Een nieuw en ernstig tijdperk doet zich op ten aanzien van de Oostersche questie. De telegraaf had toch eene fout overgebragt en de meest beteekenende benoeming achtergehouden. Men meldde ons, dat Ali Pacha tot minister van buitenlandsche zaken was benoemd, en de vergissing bestaat daarin, dat niet Ali Pacha, maar Reschid Pacha, de oud-grootvizier, die eenige maanden geleden in ongenade was gevallen, de man, die alle mogelijke hervormingen voorstaat en ten allen tijde de verklaarde tegenstander van den Russischen invloed te Konstantinopel is geweest, met die portefeuille is belast geworden. Dit verandert den geheelen toestand en deed de afwijzing van het *ultimatum* van prins Mentchikoff voorzien, hetgeen ons ook uit brieven van den 12den is bevestigd. Eene andere vergissing bestond daarin, dat Rifaat Pacha niet tot minister van Juistitie, maar tot President van den raad is benoemd. De vier belangrijkste benoemingen zijn dus:

tot Grootvizier Mustapha Pacha, vader van Vely Pacha, den ambassadeur van de Verhevene Porte in Frankrijk; tot minister van buitenlandsche zaken, Reschid Pacha, oud-Grootvizier;

tot minister van oorlog, Mehemet, Ali Pacha, de aftredende grootvizier; en

tot president van den Raad, Rifaat Pacha, aftredend minister van binnenlandsche zaken. Uit deze mannen bestaat hoofdzakelijk het kabinet, dat het Rusissche *ultimatum* bepaald heeft afgewezen. Berigten uit Malta van den 18den melden, dat de engelsche vloot nog in de haven lag. Men geloofde, dat die vloot ten gevolge van de laatste depêches niet zou uitzeilen, maar toen was men nog onbekend met de afwijzing van het *ultimatum*. De fransche vloot zou te Egine, tegenover Salamine, ten anker liggen.

Binnenlandsche Berigten.

's Gravenhage, 25 *Mei.*

De *Nieuwsbode* spreekt eenige geruchten, die hier liepen tegen, onder den titel: "Logens van den dag." Hij kondigt zich zoodoende ook al als semi-officiële courant aan.

Hij zegt, dat de minister van justitie zijn ontslag *niet* heeft aangeboden; — dit verheugt ons zeer;

dat den heer de Brauw geen portefeuille zou zijn aangeboden; — zoo iemand *de verte allure* als de heer de Brauw schijnt anders, vooral na den afloop der verkiezingen, bijna niet meer aan het ministerie te mogen ontbreken;

dat de ministers het zeer eens zijn met elkander; — het is ook onaangenaam, dat het publiek met verhalen over oneenigheden en verschillen, over *erkenning van bisschoppen, belet van afkondigen*, enz. en wat al *logens* er ook verhaald worden, worden ontrust. — Het ministerie is het eens, zeer eens, extra eens. "Nooit welligt was er tusschen leden van eenig "ministerie zoo gewenschte en "zoo volkomen" over-"eenstemming." — Te deksel, dat heet homogeniteit! Nu, van mannen als de Heeren van Hall en Donker is niet anders te wachten.

dat . . maar daar het toch allemaal logens zijn, zullen wij er ons niet verder mede bemoeijen.

Wij hebben gevraagd: wat is er van eene circulaire aan 's Konings commissarissen, waarin zoo wat over de verkiezingen voor kwam? — De *Amsterdamsche Cour.* begint daarover haar lang zwijgen te breken. Een harer *correspondenten* schrijft haar, naar zij zegt, "Ik en allen die ik er naar vraag, weten van deze geheele "zaak niets". — De *Amst. Cour.* heeft, of hare correspondenten onder de boutefeus of boden, of hare correspondenten vragen niet aan het regte kantoor. Indien de *Amst. Cour. goede* correspondenten heeft, laten zij er dan den Heer van Reenen eens naar vragen. Het is niet genoeg voor eene semi-officiele courant, "mijn "*correspondent* schrijft dat hij er niet afweet."

Maar de correspendent zegt ook, bestaat de circulaire inderdaad (ei, zou men er nog aan twijfelen?), dan is zij eene *vertrouwelijke* mededeeling geweest.

Juist daarom wenschen wij haar gepubliceerd te hebben. De heer van Hall heeft toch de *vertrouwelijke brieven* van den heer van Zuylen ook in de *Staats-Courant* geplaatst?

Om te bewijzen, dat men te Rotterdam een schandelijken logen verspreid heeft, toen men daar met groote letters liet drukkken: "dat de heer J. C. BAUD zich *openlijk tegen de invoering van het Christendom* op Java verklaard heeft," deelt de *'s Gravenhaagsche Nieuwsbode* van 22 Mei ll. een gedeelte der redevoering mede, door den heer BAUD in de zitting van 6 December 1851, over dat onderwerp uitgesproken.

De heer BAUD heeft het ongeluk van zeer onhandige vrienden te bezitten.

Thans, nu het religieuse element het krachtigste werkt bij de verkiezingen, wordt de heer Baud *door een Israëliet* in Rotterdam aanbevolen op grond, *dat hij een goed christen is;*

en deelt de *'s Gravenhaagsche Nieuwsbode* eene redevoering mede, waaruit zou moeten blijken, dat de heer Baud een voorstander is van de invoering van het Christendom op Java, maar waaruit juist het tegendeel gebleken is, onmiddellijk nadat zij was uitgesproken.

Aan wien is dat *tegendeel* gebleken?

Aan den heer van Hoëvell? Aan den Heer Sloet tot Oldhuis?

Neen!

Aan den heer GROEN VAN PRINSTERER, wiens autoriteit in deze toch wel niet gewraakt zal worden, en die den heer Baud, in diezelfde zitting, in antwoord te gemoet voerde:

"Het beginsel, waarvan wij uitgaan is, dat hetgeen wij voor de Javanen verlangen, het *éene noodige is;* dat de mededeeling daarvan pligt is, en dat onze staatsvorm in deze verpligting eener christelijke natie geene verandering gebragt heeft: zoodat de vraag is, niet *of*, maar *hoe* die verkondiging plaats hebben zal.

"Op grond van dat beginsel, worden sommige *tegenwerpingen* door ons ter zijde gesteld. De eerste is die van ons geacht medelid uit Rotterdam (den heer BAUD): "bekeer u zelven!" Een allezins nuttige wenk voorzeker; en het schrikverwekkend tafereel, door hem opgehangen, komt overeen met hetgeen ik dikwijls gehoord heb, dat het gedrag van Christenen op Java de grootste hinderpaal is van het Evangelie. In 't voorbijgaan zou men kunnen vragen: "Wat heeft het Gouvernement, sedert de teruggaaf der kolonie te dezen opzigte in het belang van godsdienst en zeden gedaan? Wat is voor dergelijke *voorbereiding* ter evangelisatie der Javanen, geschied? (1) Maar als *tegenwerping* admitteer ik de vermaning niet. Juist met de noodzakelijkheid van eigen bekeering, zal de pligtmatigheid van de bekeering der Javanen worden gevoeld.

"Een tweede argument was: wij moeten wachten op hetgeen de Voorzienigheid, in hare wijsheid zal beslissen; eenmaal zal het evangelie over de geheele aarde verspreid worden. Gelukkig, dat de zendelingen, die herwaarts het evangelie bragten, niet aldus geredeneerd, maar het gebod nageleefd hebben: "Predikt het EVANGELIE aan alle volkeren!"

Te 's Gravenhage moet eene herstemming plaats hebben tusschen den heer J. C. BAUD, dien de heer Groen bestrijdt; omdat hij "*het eene noodige*" thans niet op Java gebragt wil hebben; en tusschen den heer VAN ZUIJLEN, die ook in dit opzigt aan zijne beginselen van vrijheid getrouw blijft.

De 300 stemmen, die op den heer Groen zijn uitgebragt, zullen tusschen die twee kandidaten beslissen.

Wij zullen nu zien, of inderdaad "*het eene noodige*" bij de partij van den heer Groen het hoofddoel is, of dat zij het slechts als middel gebruikt, om politieke bedoelingen te bereiken.

De Heer Baron van Zuylen van Nijevelt heeft getoond noch een eerlijk karakter, noch een warm protestantsch gemoed, noch een helder hoofd te bezitten. Aldus is het vonnis, dat de Utrechtsche firma Drieling en Co., om blijk te geven van haren "*protestantschen zin*" over een der sieraden van onze parlementaire wereld heeft geveld.

Wij stellen ditmaal daartegen over een ander oordeel: een oordeel, dat uitgesproken is door een orgaan, dat met de firma Drieling en C°. sympathiseert, thans het nieuwe Ministerie ondersteunt en nu en dan dient tot zijn half-officieel orgaan.

Wij bedoelen de *'s Gravenhaagsche Nieuwsbode.* In het N°. van 17 October 1852 lezen wij, in een hoofdartikel, het navolgende. Men merke daarbij op de betrekkingen die gezegd worden, steeds bestaan te hebben tusschen de *Nieuwsbode* en den heer Dirk Donker Curtius.

"Het heeft den Koning behaagd, den baron van Zuylen van Nyevelt, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, te benoemen tot Minister van Buitenlandsche zaken. Reeds heeft de heer van Zuylen die betrekking aanvaard en heeft de heer van Sonsbeeck de ministeriële loopbaan vaarwel gezegd. Wij weten het, dat de heer van Zuylen een der voornaamste woordvoerders is van de zoogenaamde ministeriële partij; doch dit zal ons niet beletten, *dat wij ons genoegen betuigen over de benoeming die geschied is.* Hij toch heeft de rigting aangewezen, welke gevolgd moest worden. Den 10den Dec. 1850 ontrolde hij het vaandel: "*geene volkssouvereiniteit, geene democratie, geen algemeen stemregt; de constitutionnele monarchie, overeenkomstig de Grondwet;* NIETS MEER NIETS MINDER!" De heer van Hall heeft den 11en Dec. 1850 acte genomen van die woorden. Hij waardeerde ze, "omdat," zeide hij, "zij komen van een medelid van deze vergadering, van een man, aan wien ik persoonlijke achting toedraag; maar ik waardeer ze dubbel, omdat ze komen van een' man, die tot de ministeriële partij behoort. Geene andere, mijne heeren," voegde de heer van Hall er bij, "is *onze* leus. Zoo lang het blijken zal, dat de heer van Zuylen aan die woorden getrouw blijft, zullen wij hem gaarne, waar wij slechts kunnen, ondersteunen. En wij doen dit des te eerder, omdat wij *gedurende zijne parlementaire loopbaan* in hem hebben meenen te bespeuren *een kundig, billijk, regtvaardig, onpartijdig,* en *gematigd man.* Hij heeft toch erkend, dat het vorig Ministerie in vele opzigten *met hardheid en onbillijkheid* is bejegend. Hij heeft hulde bewezen *aan den ijver*, die door de vorige ministers is aan den dag gelegd; hulde bewezen aan de *onmiskenbare talenten en verdiensten*, die ook het meest mogelijke verschil van gevoelen niet mag verduisteren. Hij had zelfs de rondborstigheid, den 10en Dec. 1850 te verklaren, dat, indien hij over gebrek aan ijver en aan werkzaamheid bij de vorige Ministers, geklaagd had, *hij die woorden terugnam*, *omdat* zij waren ONVERDIEND. Het was de heer van Zuylen, die erkende, dat hij, ten aanzien van de in te voeren bezuinigingen, welligt *overdrevene denkbeelden* had gekoesterd. Wij zien dus in den heer van Zuylen een man van gematigde denkwijze, die voor overtuiging vatbaar is; die zijne dwalingen, waar hij ze begaan mogt hebben, rondborstig erkent; die niet aarzelt, terug te komen op blootgelegde gevoelens, wanneer hij beter wordt ingelicht; *die opregt en te goeder trouw het stelsel toegedaan is, dat in* 1848 *in de Grondwet werd aangenomen, en van wien wij verwachten, dat hij zijn invloed zal bezigen, om zoo spoedig doenlijk uitvoering en ontwikkeling aan de grondwettelijke bepalingen te geven.*"

En thans eenige vragen aan *de Nieuwsbode:*

Oordeelt gij, dat de Heer van Zuylen van Nijevelt, sedert October 1852, iets *meer* of iets *minder* overeenkomstig de Grondwet heeft gedaan?

Trekt gij thans uw oordeel in: dat de Heer van Zuylen van Nijevelt is: "*een kundig, billijk, regtvaar-"dig, onpartijdig en gematigd man, die opregt en te "goeder trouw het stelsel toegedaan is, dat in* 1848 *in "de Grondwet werd aangenomen?*"

Meent gij, dat de Heer van Zuylen van Nijevelt, door in een *vertrouwelijken* brief (z. ons stuk over het *Journal des Débats*) te hebben verklaard, dat Utrecht eene stad was, bekend door de onverdraagzaamheid harer inwoners, uw oordeel heeft tot schande gemaakt?

Zoudt gij, met de hand op het hart, durven verklaren, dat naar uwe innige overtuiging de Heer van Zuylen van Nijevelt zóó betrokken is geweest in het vraagstuk over de bisschoppelijke hierarchie, als men dit heeft doen voorkomen?

Er zal hier overgestemd moeten worden tusschen de heeren Baud en van Zuylen van Nijevelt.

Zult gij nu, met het oog op uw artikel van 17 Oct. jl., den Kiezers der residentie aanbevelen den Heer Baud, den man van het onverzettelijk behoud, die tegen elke milde uitvoering van de Grondwet heeft gesproken en gestemd;

of zult gij hun aanbevelen te stemmen op den Heer van Zuylen van Nijevelt, van wien *gij* verwachtet: "*dat hij zijn invloed zal bezigen, om zoo spoedig doenlijk* UITVOERING *en* ONTWIKKELING *aan de grondwettelijke bepalingen te geven?*"

Als uw wensch naar de *uitvoering* en *ontwikkeling* van de grondwettelijke bepalingen inderdaad gemeend was, kan uw antwoord dan twijfelachtig zijn?

Men heeft het den afgetreden Minister van Binnenlandsche Zaken zeer euvel opgenomen, dat hij sprak van Amsterdam, waarvan de hartader zoo flaauw klopte. Ook wij hebben gemeend, dat in den mond van een Minister van Binnenlandsche Zaken die uitdrukking *onvoorzigtig* was, indien hij er prijs op stelde, om niet *door de verkondiging der waarheid* de Amsterdammers tegen zich te krijgen.

Dat de Minister van Binnenlansche Zaken, de Heer Thorbecke, niet de eerstc is geweest, die dusdanig oordeel uitsprak over Amsterdam, bewijzen de volgende regels, ontleend aan de *Wespen* (Deel II, afl. 11, 1847), waaraan de heer *van Dam van Isselt* zulk een groot deel heeft gehad.

"Dikwerf heb ik er mij over bedroefd, ja! over geschaamd, dat ik geboren was, dat ik te huis behoorde in de *stad.* In navolging van de Romeinen noemen wij zóó onze woonplaats, als ware er maar eene stad in Nederland. Groot, magtig en rijk is Amsterdam, en al is de glans van vroeger dagen verdwenen: in vele opzigten verdient onze stad nog den naam van hoofdstad. Maar die voorrang berust, helaas! alleen op uiterlijke voorregten. In vooruitgang, in beschaving, in veredeling, in burger of vrijheidszin staat Amsterdam niet aan het hoofd der Nederlandsche steden. Onze aristocratie is de domste van geheel Europa, niet regtsstreeks wat kennis of ontwikkeling des verstands betreft, maar ten opzigte van hare vermeende regten en privilegiën. Wij hebben hier tweederlei soort van Aristocraten, die van geboorte en die van geld. De eerste droomen van den gulden tijd, toen de Burgemeester en Raden van Amsterdam

"Klapwiekten tegen Zijn Hoogheid

om met den geestigen Seruriere, zaliger, te spreken, en zij zijn onverdragelijk in hun hoogmoed.

"De tweede soort, nog onverdragelijker, is van goud zamengesteld met leemen voeten. Uit den mond van die mannen komt nooit een ander woord dan *zaken* en *geld.* Hunne vaderlandsliefde en hunne belangstellling in het algemeen welzijn rijst of daalt met de kwartjes of zestienden van de beurs, en naarmate

---

(1) De heer J. C. Baud was van dat tijdvak acht jaren lang de autocraat van Indië.

zij in de *liefhebberij* of in de *contramine* zijn, zouden zij de Grondwet, de vrijheden des Volks, ja! misschien wel de geheele koninklijke familie wagen aan een paar per cent rijzing of daling van het betrokken effect.

„En onder den druk van die nare mannen leefde de krachtige, verstandige en fiksche burgerij van Amsterdam, en zag het met onverschillige oogen aan, dat de Regering van de stad in de handen was van menschen, die hunne trouwe medeburgers ter naauwernood der eere waardig keurden, om door hen geregeerd te worden."

In den *Nieuwsbode*, in de wandeling bekend als het *Politie*-blad, wordt in d°. 24 Mei gelezen:

„Berigt van een vriend van Vaderland en Koning.

„Gisteren avond is ten huize van den gewezen Minister Thorbecke eene zamenkomst gehouden van de Heeren van Zuijlen van Nijevelt, van der Linden, Dullert, de Fremery, Blussé, de Raadt, van Walcheren, Storm enz., alle gewezen Clubbisten. Met een collation, waarbij noch op het Vaderland noch op den Koning toasten werden ingesteld, werd de bijeenkomst besloten."

Of het is waar, dat eenige leden der ontbonden Kamer, bij gelegenheid dat ze hier waren om op te pakken, bij den Heer Thorbecke zich rond den avonddisch vereenigd hebben, of er zich toevallig hebben aangetroffen; of er is zelfs zoo weinig van waar, dat welligt alle die Heeren op dien avond niet eens in 's Gravenhage geweest zijn. Dit doet er echter niet toe; want, wat er van zij, blijkt er uit hoe ver wij reeds van den open, eerlijken weg, die onder het vorig bestuur werd bewandeld, verwijderd zijn. Is het eerste waar, dan blijkt alweêr hoe wij ook reeds het fransche stelsel van bespieding hebben overgenomen; zoodat niet alleen de gangen van particulieren nagegaan, maar zelfs de huizen worden bewaakt, en de bespieding tot in de huizen doordringt om te weten, wat aan een particulieren disch gezegd en gedaan is. Vrolijk régime! Dat het niet instellen van toasten als doodzonde wordt voorgesteld, leidt tot het vermoeden, dat dit komt van een kant dáár men *veel* houdt van drinken, en meent dat *zaken* kunnen worden afgedaan door er veel over te praten en vooral er maar krachtig *op* te drinken, en de verschilpunten *af* te drinken. In allen gevalle is het een bewijs, hoe *de Nieuwsbode* zich niet schaamt om eenvoudige zaken hatelijk en logenachtig voor te stellen, of zelfs geheel uit den duim te zuigen. — Heeft dan in zijn oog zijn geliefd ministerie zoo weinig relief, dat zulke middelen noodig zijn?

Uit 's Gravenhage wordt, dd. 22 Mei, aan de Utrechtsche Ct. het volgende geschreven:

„Gisteren arriveerde alhier de kapt. luit. ter zee *May*, adjudant van Z. K. H. prins *Hendrik*; aan Z. M. de tijding overbrengende van het voltrokken huwelijks van den prins te Weimar. Het vorstelijk echtpaar zal, na een kort bezoek aan het hof van Hanover, in de volgende maand de reis naar Nederland aannemen. Te Lobith zal het koninklijk jagt de doorluchtige personen innemen, en dezelve herwaarts voeren. De aankomst in de residentie, op den 20 Junij bepaald, zal van wege de stad door illuminatien, vuurwerken en onderscheidene volksfeesten worden opgeluisterd; alsdan zullen er ook vele feesten ten hove worden gegeven. De bals echter, te dezer gelegenheid gerangeerd, zullen, het saizoen in aanmerking nemende, worden uitgesteld en eerst in het najaar plaats vinden."

Met 1 Julij aanstaande zal te Groningen, bij den Heer H. R. Roelfsema, tweemalen 's weeks het licht zien eene nieuwe Courant, getiteld: *„de Noord-Nederlander."*

Het volgende is een uittreksel van het programma, dat de Redactie van hare politieke beginselen en voornemens heeft gegeven.

„Het voornemen is, *de Noord-Nederlander* zoodanig in te rigten, dat hij door het opnemen van de belangrijkste nieuwstijdingen uit het binnenland en uit den vreemde, door de meest spoedige mededeeling van zeetijdingen en cargalijsten, handels- en beursberigten, effecten- en goederenmarkt en door de plaatsing van advertentiën en aankondigingen, voor ieder in het bijzonder en vooral voor handel en fabriekwezen, scheepsbouw en landbouw belangrijk zal zijn; en daarbij te leveren eene op wetenschappelijke gronden steunende beschouwing van de voornaamste verrigtingen in ons vaderland, op het gebied der politiek en economie, ter verspreiding van ware, humane beginselen en algemeen bruikbare kennis en ter bevordering van eenen gematigden vooruitgang; even ver verwijderd van socialismus en communismus als van het behoud van verjaarde onregtmatigheden en misbruiken.

„De Redactie zal voorts hoofdartikelen leveren over de aanhangige wetsontwerpen of belangrijke politieke gebeurtenissen, en deze steeds uit een oogpunt van staats- of volkenregt toetsen aan hetgeen de wetenschap als waar heeft doen erkennen. Zij is bijzonder toegedaan de beginselen, bij de Grondwet van 1848 gehuldigd. Wanneer er geene onderwerpen van genoegzaam dadelijk politiek belang voorhanden zijn, stelt zij zich voor, beschouwingen te leveren uit het gebied der staathuishoudkunde (dit woord in den ruimsten zin genomen), in het belang van handel, scheepvaart, kanalisatie, landbouw en nijverheid, om langs dien weg nuttige wenken te geven tot bevordering van volkswelvaart en volksgeluk."

De heer H. M. Mollerus heeft ter kennis van de belanghebbenden gebragt, dat de wedloop voor inlandsche harddravers, op den 11 Junij vastgesteld, *niet op het Loo*, maar op de renbaan nabij 's Gravenhage zal plaats hebben, bij gelegenheid der wedloopen van de societeit tot aanmoediging der verbetering van het paardenras in Nederland, en zulks op de reeds vroeger bepaalde voorwaarden, naar de door Z. M. den Koning uitgeloofde prijzen.

In het *Dagblad van 's Hage* leest men: Eergisteren is in de Maliebaan alhier eene revue gehouden over het regement Grenadiers en Jagers; bij die gelegenheid is door den kolonel baron van Geen, namens het corps officieren, aan den verdienstelijken kapelmeester, den heer F. Dunkler, als een bewijs van achting en tevredenheid, en ter herinnering aan zijn 24jarigen dienst, op eene plegtige wijs aangeboden een fraai ebbenhouten met zilver gemonteerde dirigeerstok, waarop het volgend opschrift is gegraveerd: *Het corps officieren van het regement Grenadiers en Jagers aan zijn' kapelmeester* F. Dunkler, 25 *April* 1853. Dit vererend en prachtig geschenk is aan den top versierd met een fraai in zilver gedreven beeldje, voorstellende de muze der muziek, eene lier bespelende. Van onderen is een niet minder rijk bewerkte knop aangebragt.

De fransche gezant bij het Nederl. Hof, Z. Exc. de baron d'André geeft heden een diner, waarop onder anderen verscheidene ministers en gezanten genoodigd zijn.

Correspondentie.

Het stuk, betreffende den Heer Mr. D. Léon, hoofdredacteur van de *„Gemeentestem,"* kan niet geplaatst worden; evenmin als de vragen, die daarop volgen. De geëerde inzender gelieve slechts te wachten: „tijd baart rozen."

Varia.

Het oude besje.

De *Amsterdamsche Courant* is zeker de onstaatkundigste courant van geheel Nederland. Niemand twijfelt er aan en zij zelve het allerminst. Wat is ze, vleesch of visch; ja die dat weet te zeggen, zou een plaats verdienen in het ministerie of in den Utrechtschen vriendenkring.

Doch wat de *Amsterdammer* dan ook is of niet is, dit weten we toch: 't geen hij zoo al debiteert in de politiek, en dat pikant moet verbeelden, wijl het tegen de Roomschen is, wordt lomp en plomp opgevischt uit de *Indépendance Belge.*

Hoe heeft dan ook het gansche land, in zooverre het namelijk verstandig was, zich verwonderd, toen het vóór weinige weken de *Amsterdammer*, opgeschrikt door het straatjongensrumoer der zoogenoemde Oranjevrienden, half slaperig naar buiten zag komen, om op zijne oude ziekelijke beenen de in der haast opgetimmerde coalitie van dissonanten achteraan te waggelen.

Het was een vreemd gezigt de *Amsterdammer* met paruik en slaapmuts en in een verschoten nachtjapon, op hedendaagsch politiek binnenlandsch terrein te zien rondsukkelen. Als een kind, 't welk lief en gehoorzaam zich gedraagt, omdat zulk een gedrag ten voorwaarde is gesteld tot het krijgen van een bok en een wagentje, even zoo gedwee volgt de *Amsterdammer* al de wenken op, die hem worden gegeven en stamelt na wat hem wordt voorgezegd. Met de *Nederlander*, de *Fakkel*, de *Kerkelijke Courant*, het *Goudsch Kronijkske*, en zoo vele factiën er thans meer zijn, die naar het staatsroer grijpen en het lot werpen om des Konings mantel, prevelt hij meê van jezuiten, ultramontanen, nationaliteit, volks-eigenaardigheid, historische herinneringen, verdraagzaamheid enz., doch zonder te weten wat het een of het ander beteekent. Voor het half officieel blad is zulks ook niet noodig. Als men maar vooruitkomt — zoo dacht Hans er immers ook over?

Op wat al artikelen verwonderlijk van politieke onzin zijn wij dan ook niet vergast geworden. De *Kerkelijke Courant*, die onzin fabriceert op theologisch terrein, was er dadelijk bij om zijn bondgenoot te recommanderen, en er is geen kaarsemaker meer, die het blad niet opneemt en getroffen staat over zoo veel moois.

Maar sints gisteren zijn de hekken weder plotseling verhangen, en de *Amsterdammer* heeft weder den voet gezet op zijn oud grondgebied. De beroemde goochelaar de Linski is namelijk in Amsterdam gearriveerd, en ziet, dat behoeft de *Amsterdammer* maar te hooren, of fluks is de politiek aan kant en verrukt roept hij uit:

„De beroemde goochelaar de Linski, algemeen bekend als de „bekwaamste prestidigateur van onzen tijd, zal zes voorstellingen „in den franschen schouwburg alhier geven, waarvan de eerste „op heden avond is bepaald. Voor tien jaren onze stad hebbende „bezocht, is de heer de Linski gewis in Amsterdam nog niet „vergeten. Zijne onbeschrijfelijke groote bekwaamheid in zijn vak „en daarbij zijn humor verwerven hem overal den grootsten roem, „terwijl zijn kabinet een der volledigste mag genoemd worden „die er bestaan. Wij twijfelen geenszins, of ons publiek zal gretig „gebruik maken van de zeldzame gelegenheid, die zich thans „aanbiedt, terwijl wij ons heden met deze enkele aankondiging „vergenoegende, ons voorbehouden nader op de voorstellingen „van den heer de Linski terug te komen."

Wij wenschen den *Amsterdammer* en ook ons zelven geluk met dit goede voornemen, en gaarne zullen wij hem hooren vertellen van zijn goochelaar, omdat wij weten hoe knap onze oude *Amsterdammer* is in het pikant voordragen van goochelstukjes, zoo knap als wijlen Saartje onze oude baker, die sprookjes kon vertellen.

Zoo komt dan de *Amsterdammer* van zelf weder te huis; alles zal hem nu weer beter van de hand gaan, dan op het tapijt te komen met half officieele politiek, of te rammelen over ultramontanen en jezuiten, dat het kant, noch wal raakt.

Of zou er misschien nog een slimheid achter kunnen steken, een *groene* jezuitenstreek, om door het vestigen van de aandacht op Linski's goochelarij, de gemoederen af te trekken van de staatkundige goochelarijën, die er ten behoeve van de nieuwe monster-coalitie Vreede-Groen-van-Dam hebben plaats gehad met de leer — gelijk een correspondent van den *Amsterdammer* het noemt — van Vaderland en Oranje; of die er weldra vertoond zullen worden met de Grondwet en de Kroon? Immers naar de beloften, door diezelfde coalitie over het gansche land uitgestrooid, wordt aan het publiek de verzekering gegeven, dat men zulke sterke en begoochelende toeren zal doen met de Grondwet en de Kroon, dat, als die reeds lang verhuisd zijn, de natie nog zal meenen onder die Grondwet te leven, en de Koning steeds zal gelooven zijne Kroon te dragen.

Het is zeer wel mogelijk, dat zulks het geval is, en de *Amsterdammer* van zijn patroon eenen vriendelijken wenk heeft gekregen om zich niet verder te bemoeijen met de politiek, en maar weder te worden als van ouds de Courant:

„Die preekbeurtbriefjes vent en stoven zet in 't Nut,
„Die kopjes koffij lept met brave proponenten,
„'t Halfjarig nieuws herkaauwt, soms slaapt en meestal dut."

[*De Tijd.*]

Advertentiën.

G. J. THIEME te Arnhem, heeft verzonden:

KOORDERS,

DE HERSTELLING

DER

ROOMSCHE BISDOMMEN IN NEDERLAND

EN DE HOUDING VAN HET

MINISTERIE THORBECKE.

Eene bijdrage tot Waardering der questie van den Dag. *f* 0.40.

DE INTERPELLATIE

OMTRENT DE INSTELLING VAN

BISDOMMEN IN DE NEDERLANDEN.

(*Overgedrukt uit de Arnhemsche Courant*). *f* 0.40.

Prijscourant der Effecten.

AMSTERDAM. WOENSDAG 25 MEI.

Nederland, Werk. Schuld,	à $2\frac{1}{2}$	pCt.	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Dito dito.	„ 3	„	$76\frac{3}{8}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{5}{8}$
Dito dito.	„ 4	„	$95\frac{1}{4}$	$\frac{3}{8}$	
Amortisatie.	„ $3\frac{1}{2}$	„			
Aand. Handel-Maats	„ $4\frac{1}{2}$	„	$128\frac{1}{2}$		
O. I. Leening 1844	„ 4	„			
Aand. Arnh. Spoorweg	„ $4\frac{1}{2}$	„			
Dito Holl. dito.	„				
Belgie, Certificaten	„ $2\frac{1}{2}$	„			
Dito bij Rothschild	„ $2\frac{1}{2}$	„	$52\frac{15}{16}$	53	
Frankrijk, Certificaten	„ 3	„			
Rusland, bij Hope en Comp.	„ 5	„	109	$\frac{1}{8}$	
Dito A°. 1828—1829	„ 5	„	$107\frac{7}{8}$		
Inschr. op 't Grootboek	„ 6	„			
Dito Certificaten	„ 6	„			
Cert. dito Hamburg Amin.	„ 5	„			
Negot. 1831 en 1833.	„ 5	„	$97\frac{7}{8}$		
Dito 1840	„ 4	„	$98\frac{3}{4}$	$\frac{7}{8}$	$\frac{7}{8}$
Dito Stieglitz	„ 4	„	$92\frac{3}{8}$		
Dito Nieuwe	„ 4	„			
Nieuwe Eng.	„ $4\frac{1}{2}$	„			
Spanje, Nieuwe 3 pCt. thans	„ 1	„	$23\frac{11}{16}$	$\frac{13}{16}$	$\frac{9}{16}$
Nieuwe.	„ 3	„	$48\frac{1}{2}$		
Binnenlandsche	„ 3	„	$43\frac{13}{16}$		
Cert. Coup. Sp. Com.			$6\frac{1}{4}$		
Amort. Schuld.			$5\frac{1}{2}$		
Portugal, te Londen	„ 5	„	$39\frac{1}{4}$	$\frac{3}{8}$	
Dito dito	„ 4	„	$37\frac{7}{16}$	$\frac{1}{2}$	
Weener, Bank.	„ 5	„			
Dito	„ 4	„			
Metalliek 1816—1852	„ 5	„	$83\frac{5}{16}$	$\frac{1}{2}$	
Dito 1847	„ $2\frac{1}{2}$	„	$43\frac{1}{8}$	$\frac{1}{4}$	
Dito 1851 en 1852	„ $2\frac{1}{2}$	„	$42\frac{7}{8}$	$3\frac{1}{16}$	
Dito 1849	„ 5	„9	$3\frac{15}{16}$	94	
Dito Lett. B.	„ 5	„9			
Aand. *f* 500 bij Rothschild.					
Dito *f* 250 dito 1839		*f*	400	408	
Napels, Certific. bij L. & B.	„ 5	pCt.			
Polen, Obligaten	„ 4	„			
Aandeelen 1835		*f*			
Sardinie, te Londen	„ 5	pCt.			
Denemarken, Dito	„ 5	„			
Grieken, te Londen	„ 5	„			
Philad., bij Hope en Comp.	„ 5	„			
Te Londen	„ 6	„			
Bank					
Louisiana, te Londen	„ 5	„			
Brazilie, te Londen 1824	„ 5	„	$98\frac{7}{8}$		
Dito 1848	„ 5	„	$100\frac{1}{4}$		
Grenada, Dito à 100 p. st.	„ $2\frac{1}{4}$	„			
Dito Uitg.					
Equador.					
Mexico, te Londen Nieuwe	„ 3	„			
Venetie, te Londen	„ $3\frac{1}{2}$	„			
Dito Uitg.	„ 1	„			

Koers van het geld: Beleening $2\frac{1}{2}$, Prolongatie $2\frac{1}{2}$, Disconto 2 pCt.

Tot de genoteerde Koersen, welke alle minder dan gisteren zijn, leverde de handel in geene der fondsen-soorten iets belangrijks op.

Bij JOH. NOMAN en ZOON, te 's Gravenhage.